

viseleteket a nyíltan nácibarát elemektől; új vizsgálatot rendelt el a délvidéki tömeggyilkosságok ügyében, s az értük felelős főtisztkeket bíróság elé állíttatta; továbbra is fizikai védelmet biztosított a zsidóknak, noha a háború utáni időszakra „radikális megoldást” hirdetett; s végül, de nem utolsósorban, elhatározta, hogy a magyar haderőt a „Kárpátok védelmére” rendeli vissza.

Az országban egyre világosabban felismerhető németellenes érzület, s a magyar kormánypolitikának a Harmadik Birodalom nemzeti és biztonszági érdekeire tett lehetséges hatása a budapesti német követ, Dietrich von Jagow egész sor jelentésének tárgya volt. Átfogó beszámolót készített és adott át 1943. december 14-én a német külügyminisztériumnak a magyarországi helyzetről Edmund Veesenmayer SS-Brigadeführer, aki akkor a német külügyminisztérium különleges megbízatásokért felelős államtitkárának, Wilhelm Kepplernek az adjutánsa és különleges tanácsadója volt. Veesenmayer, aki később Hitler teljhatalmú megbízottja lett Budapesten, nemcsak „első számú közellenségnek” és „bolsevik előőrsnak” tartotta a magyarországi zsidókat, hanem nyíltan azt vetette fel, hogy „a magyar problémát gyakorlatilag teljesen meg lehetne oldani, ha Horthyt megszabadítanánk környezetétől” és a „Führer katonájává tennénk”. Sürgette, hogy „a Führer és a Birodalom teljhatalmú megbízottja” váltsa fel Horthy tanácsadóit (Veesenmayer jelentésének részleteiről lásd a 7. fejezetet).

Hitler később Veesenmayer jelentését használta fel arra, hogy igazolja Magyarország megszállását. 1944. március 12-i, a megszállásra vonatkozó parancsának első bekezdése leszögezi:

Egy ideje nekem és a birodalmi kormányszaknak tudomására jutott, hogy a magyar Kállay-kormány az egyesült európai nemzetek elárulását készíti elő. A magyar népet, mely jóakaratot tanúsított irányunkban, a Magyarországon mindent ellenőrzésük alatt tartó zsidók, a magyar arisztokrácia egyes reakciós vagy részben zsidó és korrupt elemei hozták ebbe a helyzetbe.

Veesenmayer harcias hangvételű jelentése, amely már előrevetítette a megszállás árnyékát, olyan időszakban született, amikor a Harmadik Birodalom ingatag katonai helyzete egyre kétségbeejtőbbé kezdett válni. 1944 tavaszára a Németországra nehezedő katonai nyomás állandósult és leküzdhetetlenné vált. A szovjet haderők már elvágták a Lvov–Odessza vasútvonalat, átkeltek a Bug folyón, és a Romániába való behatolás küszöbén álltak (lásd a 11.1. térképet). A nyugati szövetségesek pedig, miután sikeresen szálltak partra Anziónál, Róma felé vonultak.

Kállay kettős politikája, noha a két célkitűzés – az angol–amerikai jelenlét ösztönzése Magyarországon és a szovjet megszállás elkerülése